

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Versenyképességi ellenőrzés egy erősebb és reziliensebb uniós gazdaság kiépítése érdekében

(feltáró vélemény)

(2023/C 100/11)

Előadó: **Christian ARDHE**

Társelőadó: **Giuseppe GUERINI**

Felkérés:	az Európai Unió Tanácsának elnöksége, 2022.6.30.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke
Illetékes szekció:	„Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2022.11.10.
A szavazás eredménye:	54/1/2
(mellette/ellene/tartózkodott)	
Elfogadás a plenáris ülésen:	2022.12.14.
Plenáris ülészak száma:	574.
A szavazás eredménye	
(mellette/ellene/tartózkodott):	150/4/11

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB nagyon időszerűnek tartja a cseh elnökség arra vonatkozó felkérését, hogy feltáró véleményt készítsen a versenyképességi ellenőrzésről. A jelenlegi és az előrelátható jövőbeli kihívásokat figyelembe véve az EGSZB kulcsfontosságúnak tartja az EU gazdasága versenyképességének növelését. Felismerve, hogy az egységes piac és az uniós szociális piacgazdaság az EU legértékesebb eszköze a gazdasági növekedés és a társadalmi jólét elérésében, az EGSZB versenyképességi ellenőrzést szorgalmaz a vállalkozások, a munkahelyteremtés és a jobb munkafeltételek, valamint a fenntartható gazdasági növekedés és a társadalmi kohézió támogatása érdekében.

1.2. Az EGSZB úgy véli, hogy a versenyképességi ellenőrzés megközelítése biztosítja a versenyképességi szempontok megfelelő figyelembevételét a döntéshozatal során. Ehhez a kezdeményezések versenyképességre gyakorolt hatásaival kapcsolatos megfelelő ismeretekre, valamint versenyképességi szempontból érzékeny döntéshozói hozzáállásra van szükség.

1.3. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a versenyképességi ellenőrzésnek a kiegyensúlyozott uniós döntéshozatal kulcsfontosságú részét kell képeznie, és azt minden uniós szakpolitikai és jogalkotási folyamat keretében alkalmazni kell. Ki kell terjednie a jogalkotási kezdeményezésekre, a másodlagos jogra, a költségvetési intézkedésekre, a stratégiákra és a programokra, valamint a nemzetközi megállapodásokra. Az európai szemeszter folyamatába is be kell épülnie, mivel a tagállami szakpolitikák kulcsfontosságúak e tekintetben.

1.4. Mivel a versenyképességi ellenőrzés ténybeli alapja a megbízható hatásvizsgálat, alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a versenyképességi hatásvizsgálat kötelező és hatékony legyen, és azt a döntéshozatali folyamat minden szakaszában teljeskörűen érvényre juttassák. Az EGSZB nagyra értékeli a minőségi jogalkotásra vonatkozó jelenlegi iránymutatásokat és eszköztárat, de a Szabályozói Ellenőrzési Testülethez hasonlóan rámutat arra, hogy nyilvánvalóan szükség van javításokra, különösen az eszközök végrehajtása tekintetében.

1.5. Az EGSZB úgy véli, hogy a versenyképességi ellenőrzésnek figyelembe kell vennie a különböző szinteken a vállalkozásokra, a foglalkoztatásra és a munkafeltételekre gyakorolt hatást, beleértve a megfelelési költségeket és más közvetlen hatásokat, az értékláncokra gyakorolt multiplikátorhatásokat és az ezekből eredő makrogazdasági hatásokat. E tekintetben figyelmet kell fordítani az ágazat, a méret és az üzleti modell tekintetében igencsak különböző vállalkozások versenyhelyzetére, beleértve a szociális gazdaság vállalkozásait is.

1.6. Az EGSZB fontosnak tartja, hogy a versenyképességre gyakorolt pozitív és negatív hatásokat egyaránt figyelembe vegyék, és ne csak a versenyképesség csökkenését kerüljék el, hanem javítsák is a versenyképességet, különös figyelmet fordítva a globális piacon is versenyképes uniós termékek és szolgáltatások kifejlesztésére. A versenyképességi ellenőrzésnek figyelembe kell vennie a vállalkozások sokféleségét, mert azokat a hatások különböző módokon érintik.

1.7. A versenyképességi ellenőrzés főleg olyan kezdeményezésekre összpontosít, amelyek elsősorban nem a versenyképesség javítására irányulnak, az EGSZB ugyanakkor arra kéri az Európai Bizottságot, hogy készítsen külön versenyképességi menetrendet is, amelynek legfontosabb hosszú távú célja az EU versenyképességének fokozása.

1.8. A versenyképességi menetrendnek az uniós szociális piacgazdaságra kell épülnie, és olyan alapvető kérdésekre kell összpontosítania, mint az egységes piac és a külkereskedelem, a beruházások és a finanszírozáshoz való hozzáférés, az adórendszerek, a kutatás és innováció, a készségek és munkaerőpiacok, valamint az mkkv-k és a kettős átállás, figyelembe véve a fenntartható finanszírozási keretet, amelyben a versenyképesség összhangban van a szociális és környezetvédelmi célkitűzésekkel. Mivel a versenyképesség olyan kérdés, amelynek társadalmi és környezetvédelmi vonatkozásai is vannak, és amely mindenkit érint, a menetrend kidolgozásába szorosan be kell vonni a szociális partnerek képviselőit és a civil társadalom egyéb szereplőit, a szociális párbeszédnek pedig kulcsfontosságú szerepet kell játszania a szociális jogok európai pillérében foglaltaknak megfelelően.

2. Háttér

2.1. Ez a vélemény a cseh elnökség azon felkérése nyomán készült, hogy az EGSZB dolgozzon ki feltáró véleményt az EU versenyképességéről, valamint az uniós vállalkozásokra vonatkozó uniós jog szabályozási vonatkozásairól. Témája az erősebb és reziliensebb uniós gazdaság kiépítését célzó versenyképességi ellenőrzés. Az elnökség hangsúlyozza, hogy csökkenteni kell az EU stratégiai függőségét és biztosítani kell a fokozott rezilienciát, valamint a külvilág felé való nyitottságot és az uniós vállalatok versenyképességét.

2.2. Emellett a svéd kormány a versenyképességet a soron következő svéd uniós elnökség politikai irányvonalának egyik elemeként határozta meg.

2.3. Az EGSZB már az „Irány az 55 %!”-ről szóló véleményében⁽¹⁾ is felhívott a versenyképesség ellenőrzésére, és leszögezte, hogy „a klímasemleges társadalomra való átállás során olyan modellt kell bevezetnünk, amely virágzó gazdaságot eredményez. Ha azt szeretnénk, hogy az EU élen járjon és a világ többi része kövesse példáját, arra kell törekednünk, hogy a legsikeresebb modellt alakítsuk ki, egy olyan modellt, amely gazdasági, szociális és környezetvédelmi szempontból igazságos és fenntartható.” Az EGSZB azt is kijelentette, hogy „az »Irány az 55 %!« intézkedéscsomag keretében előterjesztett összes jogalkotási javaslatot a fenntartható fejlődési célokkal összhangban versenyképességi ellenőrzés alá kell vetni, hogy a vállalkozásokra kifejtett valamennyi hatás kellően ismert legyen”. Ezt megelőzően az EGSZB a tőkepiaci unióról szóló véleményében szorgalmazta a versenyképességi ellenőrzést⁽²⁾.

2.4. Az új uniós szakpolitikai kezdeményezéseket az Európa jövőjéről szóló konferencia jelentése szerint is „versenyképességi vizsgálatnak” kell alávetni, hogy elemezzék a vállalatokra és üzleti környezetükre gyakorolt hatásukat (üzleti költségek, innovációs kapacitás, nemzetközi versenyképesség, egyenlő versenyfeltételek stb.). Ennek az ellenőrzésnek összhangban kell lennie a Párizsi Megállapodással, a fenntartható fejlődési célokkal, ideértve a nemek közötti egyenlőséget is, és nem áthatja alá az emberi, szociális és munkavállalói jogok, valamint a környezetvédelmi és fogyasztóvédelmi normák védelmét.

2.5. Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke egy nemrégiben tartott beszédében⁽³⁾ kijelentette, hogy az EU egységes versenyképességi ellenőrzést fog bevezetni a jogszabályaiban.

⁽¹⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „Irány az 55 %!”: Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célkitűzésének megvalósítása a klímasemlegesség elérése érdekében (COM(2021) 550 final) (HL C 275., 2022.7.18., 101. o.).

⁽²⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Tőkepiaci unió a polgárok és a vállalkozások számára – új cselekvési terv (COM(2020) 590 final) (HL C 155., 2021.4.30., 20. o.).

⁽³⁾ Ursula von der Leyen elnök beszéde az Európai Parlament plenáris ülésén az Európai Tanács 2022. október 20–21-i ülésének előkészítéséről.

3. A versenyképességi ellenőrzés indítékai és szükségessége

3.1. A versenyképesség a 2000. évi lisszaboni stratégiában került fel az EU napirendjére kifejezett célkitűzésként, és azóta különböző formákban az Európa 2020 stratégiában, az iparstratégiában, valamint az európai versenyképességről és az egységes piacról szóló jelentésekben is szerepel. Az évek során azonban a nemzetközi verseny egyre kielezettebbé vált, és tekintettel a jelenlegi és a jövőben várható kihívásokra, rendkívül fontos megújult lendületet adni az EU versenyképesebbé tételének. A Covid19-világjárványra az EU a Next Generation EU eszközzel adott választ. Ez a nagyszabású beruházási program az EU gazdasága világszintű versenypozíciójának jelentős javítását ígéri zöldebb és a digitalizációt nagyobb mértékben használó vállalkozásokra építve, amelyeket hatékonyabb közszolgáltatások, illetve megerősített infrastruktúra és egy dinamikus munkaerőpiac is támogat.

3.2. Európa világgazdasági részesedése már jó ideje csökken. Becslések szerint 2050-ben az EU a globális bruttó hazai termék (GDP) kevesebb mint 10 százalékát fogja adni, az elkövetkező néhány évben pedig az előre jelzett globális GDP-növekedés 85 %-a az EU-n kívülről származik majd. Európa rossz növekedési kilátásai súlyosbítják a relatív gazdasági hanyatlást. Ez azt jelenti, hogy Európa hangja kevésbé számít a világban, ennél fogva viszont az EU nemzetközi együttműködésben betöltött globális szerepe és befolyása is gyengül⁽⁴⁾.

3.3. A rövid távú kilátások nagymértékben összefüggnek az Ukrajna elleni orosz invázióval, amely továbbra is negatívan érinti az EU gazdaságát, valamint azzal a ténnyel, hogy az Uniónak a Covid19-világjárvány különböző hatásai utáni helyreállítása jelenleg is tart. A háború is felfelé hajtotta az energia- és élelmiszerárakat, amelyek globális inflációs nyomást táplálnak, és rontják a háztartások vásárlóerejét⁽⁵⁾. A magas inflációs rátákra válaszul az Európai Központi Bank emelte az euro-kamatlábát, hasonlóan a Federal Reserve Bank által az Egyesült Államokban tett intézkedéshez. Emellett a világgazdasági növekedés gyengülése visszaveti a külső keresletet. Az EU és tagállamai a maguk részéről úgy reagáltak, hogy több programmal is megsokszorozták a vállalkozásoknak nyújtott támogatást annak érdekében, hogy a kedvezőtlen és rendkívül instabil gazdasági kilátások mellett is megőrizzék versenyképességüket.

3.4. A világjárvány és a háború nyomán kialakult példátlan helyzet mellett Európa történelmi strukturális átalakulás előtt áll, amelyet a geopolitikai fejlemények, a demográfiai változások, a digitalizáció, valamint a klímasemleges és körforgásos gazdaságra való átállás vezérel. Ez átalakítja a piacokat, és a termelési tényezők tekintetében felgyorsítja a versenyt. Az átalakulás sikere végső soron attól függ, hogy a gazdaság egésze mennyire működik megfelelően. Európa csak akkor lesz képes helytállni a globális versenyben, ha világszinten vezető szerepet tölt be az innováció és a fenntarthatóság terén, és biztosítja a szükséges jólétet.

3.5. Különbséget kell azonban tenni a belső piacon és a globális piacon való versenyképesség között. Az előbbi az egyenlő versenyfeltételeket, a szabályok harmonizálását és az akadályok felszámolását jelenti⁽⁶⁾. Az utóbbi kedvező feltételeket, valamint jobb és könnyebben hozzáférhető termékeket és szolgáltatásokat feltételez az EU-n kívüli versenytársakkal való versenyben. A globális versenyképesség feltételeinek javításához a jól működő belső piac is hozzájárul.

3.6. Fontos, hogy egyensúlyt teremtsünk a különböző szakpolitikai célkitűzések között. Nagyobb hangsúlyt kell helyezni azonban a mindenki számára előnyös helyzetek kialakítására, figyelembe véve, hogy a versenyképes vállalkozások a gazdaság és a társadalom egésze számára előnyösek, valamint azt, hogy a stabil gazdaság és társadalom növeli az ellenálló képességet és hozzájárul a versenyképes üzleti környezethez.

3.7. Emellett az is nyilvánvaló, hogy az EU-nak meg kell erősítenie nemzetközi pozícióját és befolyását a digitális és zöld átállásban. A digitális technológiák fejlesztése és elterjedése terén az erősebb pozíció nemcsak a gazdasági versenyképességgel függ össze, hanem a biztonsággal és az EU geopolitikai szerepével is. Emellett előfeltétele annak is, hogy az EU globális normaalkotó legyen, például a megbízható mesterséges intelligencia terén.

⁽⁴⁾ Achtung Europa, ECIPE 2021.

⁽⁵⁾ 2022. nyári gazdasági előrejelzés.

⁽⁶⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Az európai cselekvés hiányából fakadó költségek – az egységes piac előnyei (feltáró vélemény) (HL C 443., 2022.11.22., 51. o.).

3.8. Az erősebb globális befolyás szükségessége az éghajlatváltozás elleni küzdelemre is vonatkozik. Ehhez jelentős diplomáciai befolyásra és erős versenyképességre van szükség a költséghatékonyság, az innováció, a készségek, valamint a globális piacok alacsony szén-dioxid-kibocsátású termékekkel, technológiákkal és megoldásokkal való ellátása tekintetében. Pozitív fejlemény, hogy számos uniós vállalat már most is összehangolja beruházásait környezetvédelmi és társadalmi célkitűzésekkel; erre utal az is, hogy a globális és európai pénzügyi piacokon gyors ütemben terjed az ESG-termékek használata. Az EU átfogó keretet dolgoz ki a fenntartható finanszírozás témájában. Ez várhatóan nagyobb átláthatóságot és teret biztosít az ESG-termékek számára, és összhangban kell lennie az általános fenntarthatósággal.

3.9. Figyelembe véve a versenyképes vállalkozásokkal rendelkező virágzó gazdaság fontosságát az európai jólét és jóllét megteremtésében, valamint az éghajlati és környezeti problémák fenntartható megoldásában, létfontosságú, hogy kedvező környezet álljon rendelkezésre az uniós vállalkozások számára az innovációhoz, a beruházásokhoz és a kereskedelemhez. Mivel az üzleti környezet számos elemét a politikai, szabályozási és költségvetési keret határozza meg, a politikai döntéshozóknak biztosítaniuk kell, hogy ez a keret támogassa a vállalkozások versenyképességét, ennélfogva pedig a gazdaság és a társadalom egészét.

4. A versenyképességi ellenőrzés elemei

4.1. Mivel a versenyképességnek nincs egységes vagy egyetemes meghatározása, a versenyképességi ellenőrzés tartalma annak alkalmazási körétől és perspektívájától függ. A cseh elnökség kérése kifejezetten utal az uniós vállalkozások versenyképességére azzal a céllal, hogy erősebb és reziliensebb uniós gazdaság épüljön ki.

4.2. A vállalkozások versenyképességét úgy definiálhatjuk, mint az arra való képességet, hogy nyereségesen működjenek a piacon, és értéket teremtsenek mind saját maguk, mind a társadalom egésze számára. Ez megint csak a termelési tényezők (szakképzett munkaerő, energia és nyersanyagok, tőke, adatok) rendelkezésre állásától, a teljes termelési költségtől, a termékek iránti kereslettől és piactól, valamint a vállalkozások olyan innovációs, illetve lehetőségek kihasználásával kapcsolatos képességétől függ, amely egyszersmind erősíti az EU szociális piacgazdasági modelljét.

4.3. Az EU egyedülálló szociális piacgazdasága és az azt kísérő stabil makrogazdasági kormányzás, a kutatás és az innováció, a szociális párbeszéd, a civil társadalom szerepvállalása, valamint az átfogó oktatási, egészségügyi és szociális rendszerek, a stabil munkahelyekkel rendelkező, motivált munkaerő, a virágzó szociális gazdasági ágazat és a fenntarthatósági célokat követő beruházók olyan alapvető eszközöket jelentenek, amelyekre építeni lehet a jobb versenyképességre való törekvés során. A jelenlegi és az előrelátható jövőbeli kihívásokra tekintettel az EGSZB versenyképességi ellenőrzést szorgalmaz a vállalkozások, a munkahelyteremtés és a jobb munkafeltételek, valamint a fenntartható gazdasági növekedés és a társadalmi kohézió támogatása érdekében.

4.4. Az EGSZB úgy véli, hogy a versenyképességi ellenőrzés megközelítése biztosítja a versenyképességi szempontok megfelelő figyelembevételét a döntéshozatal során. Ehhez meg kell érteni, hogy a kezdeményezések hogyan befolyásolják a versenyképességet, valamint versenyképességi szempontból érzékeny döntéshozói hozzáállásra van szükség. A versenyképességi ellenőrzésnek tehát két szintje van:

- a hatásvizsgálati („technikai”) szint azt vizsgálja, hogy a szakpolitikai és szabályozási kezdeményezések milyen módon befolyásolják a versenyképességet,
- míg a döntéshozatali (politikai) szint azt biztosítja, hogy az új kezdeményezések kialakításakor a versenyképesség megfelelő figyelmet és súlyt kapjon, az EU szociális piacgazdasági modelljére építve.

4.5. Az EGSZB fontosnak tartja, hogy a versenyképességi ellenőrzés a lehető legátfogóbb legyen, figyelembe véve a vállalkozásokra és az ellátási láncokra, illetve a foglalkoztatásra és a munkafeltételekre gyakorolt hatásokat, valamint az azokból eredő makrogazdasági hatásokat. Az összes új kezdeményezés beható versenyképességi ellenőrzésének kontrollintézkedésként kell szolgálnia, amely biztosítja, hogy a javaslatok támogassák a fokozott versenyképességet, a munkahelyteremtést és a fenntartható növekedést.

5. A hatásvizsgálat mint a versenyképesség ellenőrzésének alapja

5.1. A versenyképességi ellenőrzésnek a különböző szintű szakpolitikai és szabályozási kezdeményezések hatásaira vonatkozó megbízható információkon kell alapulnia, beleértve a megfelelési költségeket, a piacokhoz való könnyű hozzáférést és a vállalkozásokra gyakorolt más közvetlen hatásokat. Különösen fontosak az értékláncok multiplikátorhatásai, például az energia és a nyersanyagok rendelkezésre állására gyakorolt hatások. A versenyképességi ellenőrzésnek ki kell terjednie a munkahelyekre, a beruházásokra, az innovációra, a termelékenységre, a jogvitákkal kapcsolatos szempontokra, az egységes piac működésére, a külkereskedelemre, az általános európai szociális modellre és a fenntartható növekedésre gyakorolt hatásokra is.

5.2. Az Európai Bizottság minőségi jogalkotási programjának keretében létrehozott, meglévő minőségi jogalkotási iránymutatások és eszköztár értelmében jelenleg is előírás, hogy a várhatóan jelentős gazdasági, társadalmi vagy környezeti hatással járó kezdeményezéseket hatásvizsgálat kísérje. A hatásvizsgálati jelentésnek tartalmaznia kell a környezeti, társadalmi és gazdasági hatások leírását, beleértve a kis- és középvállalkozásokra és a versenyképességre gyakorolt hatásokat is. Az EGSZB átfogó jelentéstételt szorgalmaz az ágazat, a méret és az üzleti modell tekintetében igencsak eltérő vállalkozásokra gyakorolt versenyképességi hatásokról, beleértve a szociális gazdasági vállalkozásokat is.

5.3. Az EGSZB nagyra értékeli a jelenlegi eszköztár tartalmát, és megjegyzi, hogy egy OECD-munkadokumentum az Európai Bizottság versenyképességi eszközét a legátfogóbb meglévő dokumentumként említi a versenyképességre gyakorolt rendszeres hatások értékeléséhez⁽⁷⁾. Ugyanakkor nyilvánvalóan javításokra is szükség van, különösen az eszközök végrehajtása és érvényesítése tekintetében.

5.4. A Szabályozói Ellenőrzési Testület (RSB) szerint az eddigi hatásvizsgálatok sok esetben nem voltak kellően kidolgozottak, és egyes jelentős hatásokat nem értékelték megfelelően. A 2021. évi éves jelentésében⁽⁸⁾ ismertetettek szerint a testület gyakran kérte a fogyasztókra, a versenyképességre, az innovációra, a tagállamokra és a kkv-kra gyakorolt hatások további elemzését. Több ízben kért további számszerűsítést is, különösen az adminisztratív költségek és a megtakarítások tekintetében. 2020. évi éves jelentésében⁽⁹⁾ a legtöbbször arra utalt, hogy nem került sor sem a versenyképesség elemzésére (ehhez kapcsolódóan gyakran volt elégtelen a költségek elemzése), sem pedig a kkv-kra gyakorolt hatások és a társadalmi hatások vizsgálatára.

5.5. Az EGSZB ezért hangsúlyozza, hogy a megfelelő egyensúly biztosítása érdekében a hatásvizsgálatoknak nagyobb hangsúlyt kell fektetniük a versenyképességre. Az EGSZB fontosnak tartja továbbá, hogy az eszköztár versenyképességgel kapcsolatos különböző részeit – többek között az ágazati versenyképességgel, a kkv-kkal, az innovációval, a versennyel, a belső piaccal, a kereskedelemmel és a beruházással kapcsolatosakat – integrált módon kezeljék.

5.6. A versenyképességi ellenőrzésnek figyelembe kell vennie a vállalkozások sokféleségét, mert azokat a hatások különböző módokon érintik. Az EGSZB ezért kéri a különböző üzleti ágazatokra és ökoszisztémákra, a különböző méretű vállalkozásokra (köztük az mkkv-kra), az értékláncok különböző részeiben, különböző piacokon és földrajzi helyeken működő vállalkozásokra, valamint a különböző üzleti modellekkel rendelkező vállalkozásokra, köztük a közjogi szervezetekre, a szövetkezetekre és a szociális vállalkozásokra gyakorolt hatások megfelelő értékelését.

5.7. Az EGSZB kéri, hogy fordítsanak különös figyelmet az uniós vállalkozások nemzetközi versenyképességére, ami különösen fontos az EU nyitott stratégiai autonómiája és az exportlehetőségek szempontjából.

5.8. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a versenyképességi hatások vizsgálata nem korlátozódhat az egyes kezdeményezések különálló hatásaira, hanem figyelembe kell vennie a halmozódó terheket is, különös tekintettel az egy adott szereplőt érintő több jogszabály vagy egyéb intézkedés megfelelési költségeire. A vizsgálatnak ezenfelül ki kell terjednie mind a rövid, mind a hosszú távú hatásokra, ideértve a különböző előrejelzési forgatókönyveket is. Ahhoz, hogy megtaláljuk a legjobb szakpolitikai alternatívát, értékelni kell az alternatív lehetőségek versenyképességre gyakorolt hatását, és az egyes lehetőségeket részletesen ki kell fejteni. Fontos továbbá, hogy a versenyképességi hatásvizsgálatban nagyobb hangsúllyal és részletettséggel szerepeljenek a mennyiségi adatok.

⁽⁷⁾ *How do laws and regulations affect competitiveness*, OECD 2021.

⁽⁸⁾ Szabályozói Ellenőrzési Testület, Éves jelentés, 2021.

⁽⁹⁾ Szabályozói Ellenőrzési Testület, Éves jelentés, 2020.

5.9. Az EGSZB szorgalmazza a versenyképességre gyakorolt pozitív és negatív hatások alapos értékelését és bizonyítékokkal való alátámasztását. A cél nemcsak a versenyképesség csökkenésének elkerülése kell, hogy legyen, hanem az európai szociális piacgazdaság általános versenyképességének javítására irányuló ambiciózusabb célkitűzésre is törekedni kell az erőteljes, fenntartható és inkluzív növekedés elősegítése érdekében.

5.10. Az EGSZB fontosnak tartja továbbá, hogy a fenntarthatóság szempontjából átfogóan szemléljük a versenyképességet. A környezeti fenntarthatóság nemcsak költségtenyezőként kapcsolódik a vállalkozások versenyképességéhez, hanem azért is, mert számos piaci szereplő, köztük ügyfelek, befektetők és finanszírozók jó környezeti teljesítményt várnak el. Ugyanez vonatkozik a társadalmi fenntarthatóságra, beleértve az emberi jogok, a nemek közötti egyenlőség és a munkavállalói jogok tiszteletben tartását is. Ennek során számos szempontot – többek között a technológiai fejlődést, a költségeket és a társadalmi elfogadottságot – kell összeegyeztetni egymással.

5.11. Mivel a versenyképességi ellenőrzés ténybeli alapja a versenyképességre gyakorolt hatások vizsgálata, az EGSZB alapvető fontosságúnak tartja annak biztosítását, hogy a versenyképességi hatásvizsgálat kötelező és hatékony legyen, és azt teljeskörűen végrehajtsák és érvényre juttassák. Azt a jogalkotási folyamat során is aktualizálni kell, ha lényeges változásokra kerül sor. Az EGSZB ugyanakkor hangsúlyozza, hogy az értékelések elvégzéséhez megfelelő forrásokra és készségekre van szükség. Az EGSZB ajánlja továbbá az egymással versengő országok gyakorlatának rendszeres összehasonlítását.

5.12. A versenyképességi ellenőrzésnek teljes mértékben ki kell használnia más meglévő eszközöket is, például a célirányos vizsgálatokat, a REFIT programot és a jövőállásági platformot. Ezek különösen fontosak a különböző kezdeményezések kumulatív hatásainak értékelése szempontjából.

6. Versenyképességi ellenőrzés a döntéshozatal részeként

6.1. Az EGSZB úgy véli, hogy a versenyképességi ellenőrzésnek a kiegyensúlyozott döntéshozatal kulcsfontosságú részét kell képeznie, és azt mindenfajta uniós szakpolitikai és jogalkotási folyamat során alkalmazni kell, beleértve az uniós stratégiákat és programokat, a költségvetési és adóügyi rendelkezéseket, a másodlagos jogszabályokat és a nemzetközi megállapodásokat is. Az európai szemeszter folyamatában is meg kell jelennie, mivel a tagállami szakpolitikák kulcsfontosságúak e tekintetben.

6.2. A versenyképességi ellenőrzés főleg olyan kezdeményezésekre összpontosít, amelyek elsősorban nem a versenyképesség javítására irányulnak, az EGSZB ugyanakkor arra kéri az Európai Bizottságot, hogy készítsen külön versenyképességi menetrendet is, amelynek hosszú távú célja az EU versenyképességének fokozása.

6.3. A versenyképességi menetrendnek a hosszú távú perspektívára kell összpontosítania, és figyelmet kell fordítania az olyan alapvető kérdésekre, mint az egységes piac fejlesztése, a piaci akadályok csökkentése, a beruházások, a forráshoz jutás és a finanszírozáshoz való hozzáférés fokozása, ideértve a nemek szempontját figyelembe vevő befektetéseket is, a külkereskedelem és a külső együttműködés megkönnyítése, az innováció, a kimagasló tehetségek és a kutatási kiválóság előmozdítása, a készségek fejlesztése az oktatás, a szakképzés és az egész életen át tartó tanulás révén, a munkaerőpiacok befogadóbbá tétele és a munkafeltételek javítása, az engedélyezési eljárások felgyorsítása, a bürokrácia és a megfelelési költségek csökkentése, valamint az adórendszerek ösztönzőbbé tétele. Ezenkívül meg kell erősítenie az olyan üzleti modelleket, amelyek versenyképességüket szociális és környezetvédelmi célkitűzésekkel hangolják össze, ahogy az például az olyan vállalkozások és szervezetek esetében is történik, amelyek beruházásaikhoz környezeti, társadalmi és irányítási kritériumokat alkalmaznak.

6.4. Az mkkv-k megerősítésének, valamint a digitális és zöld átállás fokozásának szintén a menetrend alapvető részét kell képeznie. Emellett kellő figyelmet kell fordítani a tagállamok kapacitásaira, a tagállamok közötti különbségekre és szükséges együttműködésre, valamint a kezdeményezések végrehajthatóságára és a menetrend végrehajtásának és eredményeinek rendszeres nyomon követésére. Az EGSZB ezen túlmenően kiemeli a szociális párbeszéd kulcsfontosságú szerepét, ahogyan azt a szociális jogok európai pillére is megfogalmazza.

6.5. A rövid távú intézkedéseket illetően az EGSZB nagyra értékeli az uniós versenypolitikának a Covid19-világjárványhoz, az ukrajnai háborúhoz, valamint azok gazdasági következményeihez való gyors hozzáigazítását⁽¹⁰⁾. Az állami támogatásokra vonatkozó szabályok alkalmazásának rugalmassága – kivételes és ideiglenes jellege dacára is – létfontosságú volt ahhoz, hogy az uniós vállalkozások túlélhessék a nagyon nehéz időszakokat, és ezáltal megőrizhessék az innováció és a termelékenység révén elért versenyképességüket.

6.6. A belső és a külföldi versenytársakkal szembeni hatékony és tisztességes verseny szintén rendkívül fontos. Az EGSZB nagyra értékeli azt a folyamatban lévő munkát, amelynek célja az általános gazdasági érdekű egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz nyújtott állami támogatásokra vonatkozó szabályok hatékonyabbá tétele annak érdekében, hogy helyi szinten javuljon az ilyen szolgáltatások minősége és hozzáférhetősége⁽¹¹⁾.

6.7. Az EGSZB általánosságban üdvözli az Európai Bizottságnak a *belső piacot torzító külföldi támogatásokról szóló rendeletre* irányuló kezdeményezését is, miután annak célja, hogy elkerülje az egységes piac működésének káros torzulásait, és ezáltal egyenlő versenyfeltételeket biztosítson a külföldi versenytársakkal szemben⁽¹²⁾.

6.8. A versenyképességi menetrend lenne a következő lépés a cseh elnökség által megfogalmazott kérés alapvető célkitűzésének teljesítése, azaz egy erősebb és reziliensebb uniós gazdaság kiépítése felé. Következésképpen hozzájárulna az uniós polgárok jóllétéhez, valamint a klímasemleges és körforgásos gazdaság megvalósításához. Mivel a versenyképesség kérdése mindenkit érint, a menetrend kidolgozásába szorosan be kell vonni a szociális partnerek képviselőit és a civil társadalom egyéb szereplőit.

Kelt Brüsszelben, 2022. december 14-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Christa SCHWENG

⁽¹⁰⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a versenypolitikáról – készen az új kihívásokra (COM(2021) 713 final) (HL C 323., 2022.8.26., 34. o.).

⁽¹¹⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Az egészségügyi és szociális jellegű általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó állami támogatási szabályok egy a pandémiás időszak utáni forgatókönyvben Gondolatok és javaslatok a 2012. évi jogalkotási csomag módosítására irányuló európai bizottsági értékelésről (saját kezdeményezésű vélemény) (HL C 323., 2022.8.26., 8. o.).

⁽¹²⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a belső piacot torzító külföldi támogatásokról (COM(2021) 223 final – 2021/0114 (COD)) (HL C 105., 2022.3.4., 87. o.).